

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2012. gada 3.oktobrī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

190. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, A. Cinis, J.Zilgalvis, I.Tapiņa, V.Valgums, I.Purmale
Konsultanti:
V.Cielava
R.Bula
U.Bratuškins
A.Kušķis
L.Ābele
Projektu pārstāvji:
M.Hermansons – projekts Aspazijas bulvārī 22;
I.Judinska-Bandeniece, U.Judinskis, I.Grauziņa, A. Podsublajevs, A. Sitnovs,
V.Palkovņikova – Saieta nams Lāčplēša ielā 71;
D.Zalāne – projekts Šķūņu ielā 15.

Sēdi vada: A. Kronbergs

Sēdi protokolē: A. Rupenheite

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 190. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

Padomes locekļi apstiprina sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 191. sēde

Padome nolemj 191. sēdi sasaukt 24.oktobrī plkst. 15:00.

3.

Saieta nams Rīgā, Lāčplēša ielā 71, Iesniedzējs: VKPAI, Projektētājs: SIA „Sestais stils”.

Pirms jautājuma izskatīšanas Padome vienojas, ka nav iebildumu uzklaut projektā pārstāvju sniegto informāciju krievu valodā.

Ziņo: Projektētāja pārstāve V. Polkovņikova informē par projektu un projekta izstrādes gaitu, kā arī norāda uz Rīgas domes un VKPAI sniegtajiem atzinumiem projekta izstrādei.

Saistībā ar projektu notikušas vairākkārtējas konsultācijas ar Rīgas Domi, tajā skaitā par perimetrālās apbūves principu, tomēr nav skaidra nostāja, vai to nepieciešams ievērot. Ja pašvaldība noteikts, ka nepieciešams veidot perimetrālu apbūvi, tad projektā tā tiks ievērota.

Prezentācijā iekļautas citas draudzes saieta namu ēkas Latvijā – Liepājas ēka ir atsevišķs piemērs, kas netiek atzīts par veiksmīgu no konfesijas pārstāvju puses.

Šobrīd tiek risināta projekta pirmā kārtā. Otrajā kārtā ietilpst zemes gabala teritorijā ietilpstošo vēsturisko ēku atjaunošana.

Izmaiņas no iepriekš izskatītā projekta ir ēkas detalizācija, izņemot arī vertikālos akcentus un vēršot objektu gaišākos toņos.

Projekta pārstāvis A.Sitnovs informē (krievu valodā) par projektu un Pēdējo dienu svēto Jēzus Kristus draudzi un funkcijām visā pasaulē, kā arī draudzes kanoniem saistībā ar saieta namu būvniecību. Konkrētajā risinājumā, plānots, ka 2014. gadā ēka tiek nodota ekspluatācijā.

Atbildot uz jautājumu par ēku Liepājā un tās arhitektūras veidolu, A. Sitnovs informē, ka ēka nav raksturīga draudzes kanoniem, tomēr pēc ilgām diskusijām tās būvniecība esošā veidolā tika pieļauta. Draudze ir vairāk noskaņota negatīvi pret ēku Liepājā, lai gan pilsētas iedzīvotāji nav tik noraidoši.

Projekta pārstāvis A.Podsublajevs informē, ka pirms zemes gabala iegādes, tika veiktas skices par plānoto ēku, no kurām tika akceptēts viens risinājums.

Padome un eksperti izsakās par risinājumu:

J. Dambis: jāņem vērā, ka runa ir par UNESCO Pasaules mantojuma vietas aizsardzības zonu, ar ko kultūrvēsturiski šī vieta ir atzīta par izcilu vērtību pasaulē, līdz ar to šis statuss uzliek noteiktu regulējumu un atbildību sabiedrības un nākotnes priekšā. Mēs neesam ieinteresēti tipveida un standarta risinājumos tik vērtīgai vietai. Arhitektūras iespēja ir sniegt individuālus risinājumus un reaģēt uz pilsētubūvniecisko situāciju. Rīgas baznīcas vienmēr ir bijušas laikmetīgas, atbilstošas laika garam un stilistikai, kas arī uzliek papildus pienākumu un atbildību. Konkrētajā priekšlikumā, uzskatu, ka nav rasts veiksmīgs arhitektūras tēls, risinājumā ir mūsdienām neatbilstoša formu valoda, līdz ar to tas nav laikmetīgas arhitektūras labs risinājums. Īsti neiederas vidē, tādēļ aicinu rast risinājumu, kas ir mūsdienīgāks un labāk reaģē uz konkrēto pilsētvidi.

A.Cinis: attiecībā uz ēkas apjomu, ir skaidrs, ka tam ir noteikts pamatojums. Tomēr kopumā risinājums ir neveiksmīgs, iespējams, tā ir nesapratne. Lielākoties skices darba sākumā tiek atnestas uz būvvaldi, un neviens neuzskata, ka šāds būs risinājums gala rezultāts. Vienmēr ir iespēja, ka tas tiks mainīts. Acīmredzot pašvaldībai nevajadzēja šādu skici saskaņot. Iespējams, risinājuma arhitektūra nepauž laikmeta iezīmes. Sarunās tiek uzsvērts, ka tiek veidots tipveida risinājums, kas nav atbilstošs Rīgas vēsturiskā centra raksturīgo jautājumu izskatīšanai. Jāatzīst Rīgas būvvaldes kļūda, saskaņojot skici.

Pasūtītāja juriste I.Judinska-Bandeniece norāda, ka šobrīd radusies situācija, kad ziedotāju līdzekļi ir iztērēti neveiksmīgi un projektu nav iespējams turpināt. Organizācija ir atvērta risinājumiem, kurus ir iespējams mainīt, tomēr vairs nav iespējams atgriezties projekta sākumā.

A.Kronbergs skaidro pasūtītāja pārstāvjiem Padomes kompetenci.

V.Valgums: korporatīva dizaina prasības ir saprotama lieta, tomēr parasti tiek meklēts kompromiss. Ja prasības ir pārāk stingras, tad tiek meklēts risinājums, lai objekts iekļautos pilsētvidē un kontekstā. Šajā gadījumā ir problēma ar kontekstu. Korporatīvais spiediens ir pietiekoši liels, lai risinājums būtu tāds, kāds tiek piedāvāts, taču tas nevar tikt atzīts par labāko. Argumenti par vadības maiņu organizācijā nav noteicošie rastajam risinājumam. Iedvesmojošāki šķiet piemēri no draudzes saieta namu ēkām citās pilsētās.

I.Tapiņa: uzskatu, ka ēkai pietrūkst mūsdienīguma, lai gan apjoms varētu būt pieļaujams.

U.Bratuškins: situācija nav tradicionāla, jo pasūtītājs iepriekš ir pētījis objekta attīstības iespējas un saņēmis apstiprinošu atbildi piedāvātajam risinājumam konkrētajā vietā, kas liecina par pasūtītāja maldināšanu no pašvaldības puses.

J. Dambis: uzskatu, ka jautājumā par konkrētās vietas attīstību pilsētvidē nav maldinošas situācijas, jo institūcijas runā par ēkas novietni, kas ir atbalstīta. Lai pieņemtu galīgo lēmumu par risinājumu, jāveic projekta izvērtēšanas process.

V.Cielava norada uz tiesiskās paļāvības principu.

Projektētāja norāda, ka pasūtītājs ir saņēmis apliecinājumu, ka ēka ar iesniegtās fasādes risinājumu var tikt īstenota.

I.Purmale: Jautājums par sasaisti ar blakus esošo veikala ēku. Kontekstā ar apkārtējo apbūvi, piedāvātais risinājums neiekļaujas tā detaļu dēļ. Smagnēja jumta daļa ar ieejas portālu. Ja būtu risināta vieglāka konstrukcija un objekts vairāk sasaistīts ar apkārtējo vidi, tad tas būtu piemērotāks. Iespējams, ar nelielām detaļu izmaiņām, var panākt piemērotāku risinājumu.

Projektētāja informē, ka detaļas ir vairākkārt pārstrādātas un šis ir vienīgais pasūtītāja akceptētais risinājums.

A.Cinis izvirza jautājumu, vai elementiem, kas nosaka kanonu ir iespējams piešķirt mūsdienīgu izskatu?

J.Zilgalvis: Ēkas apjoma forma ir ļoti tradicionāla, līdz ar to nevar piekrist, ka tā neiederas pilsētvidē. Tā ir sabiedriska ēka, kurai apkārt ir ēkas ar sīkām detaļām un elementiem. Šai ēkai jābūt atšķirīgai no apkartējam ēkām, lakoniskai un tīrām fasādēm. Šāda ēka varētu atrasties konkrētajā vietā un tā neietekmē negatīvi pilsētvidi. Uzskatu, ka neko labāku šajā vietā nevar iekļaut.

R.Bula: Ēkas apjoma novietne un augstuma akcenta izvietojums Lāčplēša ielas asī ir pilsētbūvnieciski pamatots risinājums. Nav iebildumu pret draudzes kanona elementiem principā – ir iebildumi pret to konkrētu dizaina risinājumu: formas tīrību, proporcijām, atsevišķu elementu detaļām utt.

A.Cinis iesaka vēlreiz pārskatīt risinājumu, piestrādājot pie detaļām. Svarīgi apzināties, vai rezultāts būs pieņemams pasūtītājam situācijā, kad tiks īstenots formāli akceptēts risinājums bez institūciju patiesa atbalsta.

A.Kronbergs: svarīgs ir jautājums, kādus kanonu elementus iespējams padarīt mūsdienīgus. Tas ir proporciju jautājums, kas ir izšķirošākais arhitektūrā. Neizmainot kanonus, bet gan proporcijas, kas ir radītas mūsdienīgas, var panākt labu risinājumu. Līdz ar to proporciju jautājums rada kompromisa iespējas.

(A.Kronbergs sniedz informāciju krievu valodā). Svarīgi, lai ēka neatspoguļo laiku, kas jau ir pagājis vai vēl nav pienācis, ņemot vērā, ka draudze ir ar mūsdienīgu skatījumu. Pasūtītājam tiek piedāvāts turpināt strādāt pie risinājuma, neveicot balsojumu, lai izvairītos no iespējama negatīva lēmuma.

Pasūtītāja pārstāvis informē, ka draudzes kanoni ir balstīti uz konservatīviem principiem. Kanonu nozīme ir atpazīstamība, lai ikviens jebkurā valstī atpazītu konkrētas draudzes saieta namu.

Projekta menedžeris (krievu valodā): nesaklausīju konkrētus iebildumus bez tā, ka ēka nav mūsdienīga. Svarīgi apzināties, ka projektam ir noteikts budžets. Uz 2014. gadu tiks uzbūvēta ēka – tāda, kādu mēs vēlamies.

A.Cinis sniedz savu iepriekš pausto viedokli krievu valodā.

Būvvalde nevar sniegt ieteikumus par konkrētu arhitektonisko risinājumu. Atbalsts vai noraidījums tiek sniegts, ņemot vērā apjoma principu konkrētajā vidē. Padome savukārt, ir profesionāla institūcija, kas pauž viedokli par konkrētu risinājumu no tā arhitektoniskā viedokļa.

A.Sitnovs (krievu valodā): risinājums tika rādīts organizācijas pārstāvjiem un tika ļoti atzinīgi vērtēts, kas iekļauj gan kanonu ievērošanu gan mūsdienīgumu. Aicina Padomi veikt balsojumu par iesniegto risinājumu.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto saieta nama Rīgā, Lāčplēša ielā 71 skiču projektu.

Par – 1: J. Zilgalvis;

Pret – 1: J.Dambis;

Atturas – 6: I.Purmale, I. Tapiņa., V. Valgums, A. Kronbergs, J. Asaris, A. Cinis.

Lēmums: neatbalstīt iesniegto saieta nama Rīgā, Lāčplēša ielā 71 skiču projektu.

A. Kronbergs: balsojumā atturos, jo uzskatu, ka risinājums neatspoguļo piederību šim laikam. Arhitektūras misija un pazīme ir attēlot laikmetu, kurā tā radusies.

4.

Būvniecības iecere jumta terases izbūvei Rīgā, Aspazijas bulvārī 22

Projektētājs un iesniedzējs: SIA „Arhiidea”, Jānis Ziņģis.

Projektētāja pārstāvis M. Hermansons sniedz informāciju par projekta ieceri.

V.Valgums: atbalstāms risinājums, jo īpaši, ja terases izbūvi turpinātu pa visu ēkas perimetru. Risinājums kā lokāls rada iespaidu, ka tas ir piespiedu risinājums.

J.Dambis: nevajadzētu pārspīlēt, realizējot jumta terases izbūvi, jo jārēķinās ar jumta ainavas noteikumiem, kas iestrādāti plānojumā. Jāpārbauda, kā risinājums iespaidos ēkas tēlu diennakts tumšajā laikā. Esmu pret terases izbūves iecerei apkārt ēkas perimetram.

Projektētājs lūdz Padomes viedokli par ēkas izgaismojumu, vai to nepieciešams izcelt fasādē.

V.Valgums: svarīgi izvērtēt, kā ēkas izgaismojums tiek kombinēts ar ielas apgaismojumu. Pasaulē ir tendence attīstīt ēku izgaismošanu.

U.Bratuškins: viesnīcai kā dzīvojamai ēkai fasādes izgaismojumam piemīt nejaušības raksturs (dažos logos gaisma ir, dažos nav), tādēļ plānotās restorāna terases izgaismojums varētu būt intensīvs un vienmērīgs, un tādējādi nākt par labu ēkas kopējam tēlam. Cits jautājums ir, ja terase tiek izvietota pa visu ēkas perimetru – tad atkal, atkarībā no funkcijas izgaismojums ir nejaušs.

Padome balso par lēmumu: principā atbalstīt būvniecības iespēju jumta terases izbūvei ēkai Rīgā, Aspazijas bulvārī 22.

Par – 8: J. Zilgalvis, J. Dambis, J. Asaris, A.Kronbergs, V.Valgums, I. Tapiņa, I.Purmale, A.Cinis;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Lēmums: principā atbalstīt būvniecības iespēju jumta terases izbūvei ēkai Rīgā, Aspazijas bulvārī 22.

V.Valgums atstāj sēdi.

5.

Projekts: jumta pārbūves priekšlikums Rīgā, Šķūņu ielā 15
Projektētājs un iesniedzējs: SIA „Diānas Zalānes projektu birojs”.

D.Zalāne informē par projekta ieceri.

J.Zilgalvis, U.Bratuškins atbalsta iesniegto risinājumu.

A.Cinis vērš uzmanību uz jumta izbūves laiku, kas var radīt problēmas ēkas vecuma dēļ.

Padome balso par: atbalstīt jumta pārbūves priekšlikumu ēkā Rīgā, Šķūņu ielā 15.

Par – 5: J. Zilgalvis, I. Tapiņa, A. Kronbergs, A.Cinis, I. Purmale;
Pret – 0;
Atturas – 2: J. Asaris, J. Dambis.

Lēmums: atbalstīt jumta pārbūves priekšlikumu ēkā Rīgā, Šķūņu ielā 15.

6.

LR Administratīvās apgabaltiesas iesniegums par pieaicināšanu lietā atzinuma sniegšanai

L.Ābele informē par jautājumu. Sniedz informāciju par argumentiem, ko sniegt tiesai par iebildumiem iebilst pret zemes gabalu sadalīšanu. Padomes locekļi tiek iepazīstināti ar atzinuma 1. lasījuma tekstu, uz kuru aicināti sniegt komentārus vai labojumus.

J.Dambis: uzskatu, ka par šo jautājumu speciālisti ir daudz pārrunājuši no juridiskā viedokļa un snieguši izsmeļošu skaidrojumu. Aplūkojamā vieta ir vērtīga ar to, ka zemes gabalu robežu maiņa nav notikusi. Aicinu kopumā atbalstīt sagatavoto skaidrojuma dokumentu, juristiem turpinot strādāt pie detaļām. Ja nepieciešams piedalīties tiesas sēdē, tad ierosinu pārstāvēt Padomi juristus, kas ir iedziļinājušies jautājumā.

L.Ābele informē par tiesas pavēsti par ierašanos tiesā 2012. gada 14.novembrī.

V.Cielava vērs uzmanību, ka tiesas sēdē jābūt gatavam atbildēt uz jautājumiem par dažādiem apstākļiem lietas būtībā.

U.Bratuškins norāda, ka fotogrāfijas apliecina, ka pilsētvidē konkrētajā vietā ir regulārs dalījums.

I.Tapiņa: Uzskatu, ka šim jautājumam jāvelta pietiekoši daudz laika, jo tas ir būtisks.

Padome vienojas, ka nedēļas laikā Padomes locekļi izskata dokumentu un sniedz labojumus.

7.

Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcija. Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

J. Dambis informē par ieteikumiem turpmākajam plānošanas procesam:

- Padome iesaka izvairīties no regulējuma pārspīlētās detalizācijas, kas robežojas ar vietas projektēšanas procesu.
- Padome aicina pievērst lielāku uzmanību publiskās telpas dizaina kvalitātei.
- Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonā visos gadījumos, kad jaunbūvju vai esošo ēku pārbūvju risinājumus tiek pārsniegts 24 m augstums, nepieciešams veikt papildus ietekmes uz kultūrvēsturiskās vides ainavu un saglabājamo vērtību uztveres izvērtējumu, kuru skatīt institūcijās.
- Atzīst par nepieciešamu pašvaldības saistošajos noteikumos iestrādāt skaidrākus ekonomiska rakstura risinājumus kultūras vērtību saglabāšanas veicināšanai (nodokļu atvieglojumi saglabātiem un publiski pieejamiem kultūrvēsturiskiem objektiem, nodokļu palielināšana ilgstoši neuzturētām un vidi degradējošām vietām), kā arī aicina rast risinājumus, lai pašvaldības īpašumu izmantošana būtu sasaistīta ar plānojuma risinājumu prioritātēm.
- Atzīmē, ka teritorijas plānošanas darbam jābūt nepārtrauktam, nevis kampaņveidīgam tikai grozījumu vai jauna plānojuma izstrādes laikā, tādēļ aicina stiprināt Rīgas teritorijas plānošanas kapacitāti.

Padome ierosina sniegt UNESCO Pasaules mantojuma centram informāciju par izstrādātajiem Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumiem, nevis iesniegt to izvērtēšanai.

Padome vienojas par minēto ieteikumu iestrādi atzinuma tekstā.

J.Dambis informē par regulējumu Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 9.pantā: (1)Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojumu izstrādā un apstiprina Rīgas Dome saistošo noteikumu veidā, ievērojot šo likumu, Teritorijas plānošanas likumu, Ministru kabineta noteikumus par Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanu un aizsardzību un citus normatīvos aktus, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas prasības, Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Latvijas Nacionālās komisijas (turpmāk — Latvijas Nacionālā komisija) rekomendācijas. (2) Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojuma (kvartāla vai kvartālu grupas detālā plānojuma) projekts pirms tā apstiprināšanas Rīgas Domē saskaņojams ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un, ja tai nav iebildumu, virzāms apstiprināšanai Rīgas Domē. Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojuma projekts vienlaikus nosūtāms izskatīšanai Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomei.

Padome balso par lēmumu: akceptēt sagatavoto slēdzienu ar sēdē paustajiem papildinājumiem atzinuma sniegšanai par Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakciju.

Par: 6 – J. Dambis, J. Zilgalvis, A. Cinis, J. Asaris, A.Kronbergs, I. Tapiņa;

Pret: 0;

Atturas: 1 - I.Purmale

Lēmums: akceptēt sagatavoto slēdzienu ar sēdē paustajiem papildinājumiem atzinuma sniegšanai par Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakciju.

Sēdi slēdz 18.00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

A.Cinis

J.Dambis

I.Purmale

J. Zilgalvis

I.Staša – Šaršūne

I.Tapiņa

Protokolēja:

A.Rupenheite